

GRUNDLOVSARRANGEMENT 2007

tirsdag 5. juni 2007 kl. 00:00 - 00:00

180 deltagere var der til nok et festligt grundlovsarrangement på Vartov, hvor Lene fik demokrati-stafetten.

Det holdt tørvejr og solen kom frem til sidst i de stemningsfyldte omgivelser i Vartovs gård. Med Grundtvig-statuen som baggrund, blev der sat fokus på demokratiet og dets tilstand.

Hanne Dahl fra JuniBevægelsen holdt grundlovstalen. [Læs talen her.](#)

Søren Pilmark var stand-in for Jesper Klein, som skulle have været stand-in for Flemming Jensen, som skulle have holdt stafet-overrækkelses-talen. [Læs Flemming morsomme og bidende tale her.](#)

Lene Andersen modtog Ebbe Kløvedal Reichs demokrati-stafet og lovede at videreføre den i det kommende år. [Se Lenes tale her.](#) [Se Lenes hjemmeside her.](#)

Ebbe Kløvedal Reich var en af sin tids største debattører, og han var om nogen synonym med Grundtvig og demokrati-debat. Modtageren forpligter sig til indenfor et år at lave en eller anden form for arrangement, der sætter fokus på demokrati og folkestyre.

De dejlige musikalske indslag var af:

Jacob Karim, som er sanger og sangskriver i orkesteret Carlas, som i musikbladet Gaffa er nummer to på listen over "De bliver store i 2007". [Se Carlas hjemmeside](#) og hør hvorfor.

Peter Abrahamsen er still going strong. Han indspillede sin første plade i 1958 og hans fantastiske stemme går stadig helt ind under huden. [Se Peters hjemmeside her.](#)

Franka Abrahamsen tilhører den nye generation af kvindelige sangere og sangskrivere. Hun har udsendt 3 albums og medvirket på en stribe andre. [Se Frankas hjemmeside her.](#)

Arrangører: Oplysningsforbundet Demokrati i Europa i samarbejde med JuniBevægelsen og Vartov.

Grundlovstale af Hanne Dahl på Vartov 2007

"Af og til er vi nødt til at minde hinanden om, at vi hører sammen på en sær måde, selv om mange af os har gode grunde til at være onde på hinanden. Det har vi sådan set altid haft, og det er derfor, det er nødvendigt for os med jævne mellemrum at blive husket på, at vi trods alt hører sammen."

Sådan indleder Ebbe Reich sine Danmarksfortællinger. Når jeg vælger at lade dette citat være indgangsbønnen til min grundlovstale i dag, så er det fordi de rummer det væsentligste af hvad der er at sige i dag. Skulle jeg forklare en fremmed hvad essensen er af grundlovsdag, ville jeg sige:

Ånden i Grundloven er, at vi hører sammen på en sær måde og dens fornemmeste opgave er at regulere samværet, når mange af os har gode grunde til at være onde på hinanden.

Når jeg taler om ånden i Grundloven, så er det fordi jeg faktisk mener, at den er meget mere end juristeri og hvad en hvilken som helst Djøffer kan læse sig til.

Den sætter rammerne for hvordan magten skal udøves.

Men den gør meget mere end det. Den er et spejl for hvordan den gode magt er.

Filosofihistorien og litteraturhistorien byder på mangt et "fyrstespejl". Et fyrstespejl er et billede, som den der udøver magt over andre, skal spejle sig i og tage ved lære af. Sokrates'

forsvarstale nedskrevet af Platon betragter jeg som det første europæiske fyrstespejl. Den første opskrift på hvordan magten skal udøves, og hvordan magten absolut ikke skal udøves. En opskrift der som bekendt kostede Sokrates livet. Det kan koste dyrt at holde et spejl op for magten!

Vores fyrstespejl – vores Grundlov - ser det som et af sine fremmeste mål at sætte grænser for magtudøvelsen. Det er et bærende princip i vores selvforståelse at en magt der ikke vil vide sig afgrænset, er en højst mistænkelig størrelse at begive sig af med. I mange af vores myter der handler om hvordan forholdet mellem konge, folk og guder skal reguleres, kommer dette ideal om at magten skal afgrænses også til udtryk. Der er myten om kong Skjold hvor et spædbarn sættes til at regere landet. Og da freden, roen og velstanden er genoprettet forlader han landet af samme vej som han kom. (Jeg genfortæller myten frit.)

Det er en myte og et fyrstespejl. Det fortæller en myte om hvordan magten bør udøves. Med mildhed. Jeg vil påstå at det ligger dybt i vores selvforståelse og dermed også i grundlovens ånd at magt skal udfoldes med mildhed.

Det er en ganske anden forståelse af magten, der ligger til grund for regeringens sidste nye påfund. Siden årtusindeskiftet har den lanceret en række kanoner, og det sidste skud på stammen er en demokratikanon. Ideen er undfanget i fællesskab af vores udenrigsminister og vores undervisningsminister. Den er kronen på værket i den lange række af autoritative lister over god smag, som Fogh regeringen har præsenteret offentligheden for. Truslerne mod demokratiet er store, og: "Derfor er det oplagt, at vi skaber bevidsthed om demokratiets historie, dets grundbegreber og dets kernetekster," siger Bertel Haarder.

Per Stig Møller supplerer: "Truslerne mod demokratiet fik vi at se under Muhammed-krisen, ligesom vi dagligt kan se den i den muslimske verden."

Disse citater handler om truslen mod demokrati og handler om, hvordan vi regulerer magtens udøvelse, nemlig den formelle forståelse af demokrati og hvordan vi ser på os selv.

En kanon er et begreb hentet fra oldkirkens verden. Den ældste betydning af ordet henviser til den samling af skrifter som kirken anerkendte som ægte og som skulle være normen for kirkens lære, tro og liv.

Jeg vil påstå at der ikke er en norm for hvad demokrati er. Man forstår den i hvert fald ikke, hvis ikke man forstår at demokrati er meget mere end et formelt demokrati. Kernen i det er hvordan man mener at magten skal udøves. Jeg venter spændt på hvilken slags demokrati den nu varslede kanon vil slå til lyd for.

Vil den mon slå til lyd for den opfattelse af demokratiet, der gav os omafstemningen om Maastricht traktaten? Den opfattelse der i Europa skabte præcedens for at man kan holde folkeafstemninger uden at rette sig efter resultatet hvis det går een imod.

Vi stemte to gange om den samme traktat i Danmark i 92-93.

I Irland gjorde man det samme om Nice traktaten i 2001-2002.

Den opfattelse som man nu synes at tilrettelægge processen frem mod en vedtagelse af en Forfatning for EU efter. Godt nok stemte de nej i Holland og Frankrig, men pyt med det. Vi giver den samme forfatningstekst et nyt navn piller lidt hist og pist og så ellers af sted med den igen.

Kommer den demokratiopfattelse til udtryk i regeringens sidste skud i på stammen af kanoner?

Næppe...

Men den er ikke desto mindre et faktisk udtryk for hvordan man mener magten skal udøves i Danmark. Et udtryk som stemmer meget dårligt overens med ånden i Grundloven. Eller den danske folkesjæl der har forståelsen af at magt skal udøves med mildhed.

Der er også et andet begreb fra kirkens verden. Det er en bandbulle. Ordet dækker over en tekst hvori Paven fordømmer noget for ikke at være ret lære. Bandbullen kan danne grundlag for en udstødelse af kirken. Man kan sige at det er en slags antikanon. Ligeså virksomt som at kanonisere er det at lave en bandbulle. En tekst der siger, hvordan man absolut ikke må opføre sig hvis man vil opfattes som en god demokrat.

Hvis regeringen laver kanonen laver jeg gerne bandullen. Den autoritative liste over hvordan man ikke må gøre:

- Man må ikke forsøge at undgå debat om et givent politisk emne, det være sig atomulykker på Grønland, EU eller Irak-krig.
- Man må ikke misbruge regeringens embedsmænd til fordel for et bestemt politisk synspunkt.
- Man må ikke forfordele når man uddeler oplysningsmidler til politisk debatvirksomhed.
- Man må ikke forsøge at undgå en folkeafstemning om vitale forhold for Danmark, det være sig strukturreform eller EU.
- Man må ikke afskaffe det kommunale selvstyre
- Man må ikke omgøre en folkeafstemning.
- Man må ikke manipulere med indholdet i traktater og forfatninger.
- Man må ikke tømme grundloven for indhold uden at sige at man gør det.
- Man må ikke bortøde nationens ejendom.
- Man må ikke fængsle nogen uden at have lovhjemmel til at gøre det.

Disse ti punkter, som jeg her har forsøgt at liste op, mener jeg alle lever op til ånden i Grundloven. Jeg mener også at de alle er blevet krænket indenfor nyere tid.

Der er masser af eksempler at hente: i strukturreform, revision af universitetslov, privatiseringer, Tvind-lovgivning, antiterror-lovgivning og afstemninger om EU-traktater. Magten i Danmark har glemt, at den står sig bedst ved at udfolde sig i mildhed. Den har glemt, at vi har en Grundlov, der både i bogstav og ånd ser det som sin vigtigste opgave at afgrænse magtens udfoldelse.

Se dette ville lægge et ganske andet perspektiv for udarbejdelsen af en demokratikanon. Dette ville lægge et perspektiv for et folkeligt deltagelses-demokrati.

“Folkets liv er lovens ånd.”

Sådan står der på væggen over en af dørene på Christiansborg. Det er et dobbeltydigt udsagn. Der skal være overensstemmelse mellem loven og livet for folket. Det er udtryk for den samme forståelse af folk og fællesskab som det jeg citerede Ebbe Reich for i begyndelsen af min tale.

“Af og til er vi nødt til at minde hinanden om, at vi hører sammen på en sær måde, selv om mange af os har gode grunde til at være onde på hinanden. Det har vi sådan set altid haft, og det er derfor, det er nødvendigt for os med jævne mellemrum at blive husket på, at vi trods alt hører sammen.”

Tale til Lene Andersen ved demokratistafet-overrækkelsen grundlovsdag 2007 – af Flemming Jensen.

Søren Pilmark frmførte talen på Flemming Jensens vegne.

Goddag – mit navn er Søren Pilmark. Og mange af jer vil sikkert undre sig – Søren Pilmark og Ebbe Kløvedal Reichs demokratistafet? Og så vil I nok spørge: .....Hvor er Harry?

Spørgsmålet er forkert. I burde nemlig spørge: Hvor er Jesper Klein?

Og hvis Jesper Klein havde været her, burde I ha' spurgt: Hvor er Flemming Jensen?

Hvis jeg derimod spør mig selv: Hvad laver jeg her? – så går det straks nemmere. Jeg ved det nemlig godt – og fører derfor 1-0 over samtlige tilstedeværende.

Sidste år fik Flemming Jensen af Niels Hausgaard – der var her i stedet for Niels Hausgaard – overrakt Ebbe Kløvedal Reichs demokratistafet. Med den fulgte flere forpligtelser – som Flemming absolut må siges at ha' opfyldt.

Bortset fra én: Med stafetten fulgte nemlig også forpligtelsen til at levere den videre året efter – på Grundlovsdag. I dag. – Dengang vidste Flemming ikke, at han året efter på grundlovsdag ville befinde sig i Rom. Ikke sådan at forstå, at Flemming Jensen ikke straks var parat til at sige nej til en pragtfuld tur til Rom for at kunne overrække denne stafet i dag – sådan er det ikke. Sådan er han ikke. Men da han fik at vide, at turen indbefattede en fødselsdagsmiddag hos en ven – og at middagen var med italienske vine ad libitum – så begyndte øjnene at flakke og ryggraden at blive mere bøjelig.

Han overtalte derfor Jesper Klein til – på sine vegne – at overrække demokratistafetten. Og komiteen bag prisen accepterede straks denne opgradering af overrækkelsen. Man lod rygten sive – og tilmeldingerne begyndte pludselig at strømme ind.

Og derfor står jeg her! – Jesper Klein er nemlig desværre blevet syg og har måttet foretage et valg: han kan ikke både holde morgenmaden i sig - og sige ordet "grååååndlov". Jesper valgte

morgenmaden og måtte altså melde afbud.

Jeg har derfor haft Flemming i telefonen fra Rom – jeg sku' hilse..... Det synes at være glimrende vejr dernede – vinene har indtil nu været strålende, forstår jeg – men så blev mobilforbindelsen meget dårlig, da han faldt i Trevi-fontænen.

Flemming Jensens sangstemme taget i betragtning foretrækker jeg nu også en halvkvædet vise. Og står her – som Halfdan Rasmussen skriver: "Jeg, reserven blandt reserver, stiller gerne op til dåd."

Og et eller andet sted understreger det måske demokratiets grundtanke – at vi alle sammen er gode nok til hvad som helst.

Flemming Jensen, Jesper Klein, mig selv, Halfdan Rasmussen ..... hvorfor? - spør man måske – hvorfor er årets prismodtager ikke blevet nævnt?

Fordi jeg ikke er kommet til hende endnu!

Det er jeg til gengæld nu: årets prismodtager er en dejlig kvinde, der hedder Jesper Knallhatt. – Hun hedder også så meget andet ... Alexandra Absalon-Nikolajsen, bare for at nævne. Det afhænger af, hvad og hvor hun skriver.

Men for nemheds skyld vil jeg fra nu af springe pseudonymerne over og kalde hende Lene Andersen. Det er der ikke så meget knall i og heller ikke så meget hatt – til gengæld passer det.

Jeg kendte dig ikke før ganske for nyligt – og her er det altså Flemming Jensen, der taler (men jeg kendte dig i øvrigt heller ikke) – og når jeg ser, hvad du har lavet gennem årene, kan jeg kun komme til den konklusion, at jeg må ha' sovet i timen. At jeg har været så uopmærksom, som man netop ikke må være i et demokrati. Jeg har ikke været vaks nok ved havelågen, jeg har ikke fulgt ordentlig med, jeg har været lige så torskedum som Søren Pi..... nå, men jeg behøver jo heller ikke læse det hele op.

Blandt tilhørerne kan der også være nogle uoplyste nødder, så lad mig lige komme med et par faktuelle oplysninger:

Først og fremmest: Hun står dér.

Lene er forfatter, foredragsholder, civiløkonom, HA – Hells Angels? .... Nå, han må jo vide, hvad han skriver – og så er hun stud. teol. Men efter sigende pjækker hun en del. Primært står vi her med en engageret forfatter, der ofte begiver sig ud i tilsyneladende udviklede og store tankegange. Men med et bredt og ukompliceret fundament: Hun har tidligere skrevet både til revyer og tv-serier – og også radio- og tv-satire, dengang for mange år siden, da der var satire i tv.

Lene er et umådeligt belæst menneske, men har ikke det fjerneste imod at være i godt humør. Hun er faktisk engang gået så vidt, at hun har siddet i redaktionen til Melodi grand prixet. Det var, før man bad værterne lave oplæggene på vers .....

Lene er i gang med et imponerende 5 binds værk "både – og", hvor titlen alene gi'r fornemmelse af væsentligt større sko end Søren Kierkegaard, der må nøjes med "enten – eller". Lige nu er du aktuel med bogen "Frihed og demokrati – hvor svært kan det være?". Læs den, mine damer og herrer! I bli'r ikke dummere, og Lene har brug for pengene.

De valg, Lene har truffet, er nemlig ikke gratis. Det koster at vælge, som Lene har gjort – fordi valget også indebærer at vælge fra. En for stor indkomstafhængighed kan i sidste ende medføre et mindre demokratisk – og kunstnerisk - råderum.

Er det dét, der er sygdommen i vort ellers så højt priste og indarbejdede demokrati? Vi har jo stolte demokratiske traditioner her i landet. Tænk bare på alle vore EU-afstemninger!

Hvor vi jo har den smukke tradition, at hvis vi stemmer nej, så stemmer vi om. Og hvis vi stemmer nej igen, så stemmer vi om igen. Og hvis vi stemmer ja, så er den der!

Se, det ku' andre lande lære meget af! Vi trækker ikke bare noget ned over hovedet på vælgerne. Næ, vælgerne får lov til at stemme – og de får lov til at blive ved med at stemme, indtil de stemmer rigtigt! Jeg synes, det er smukt.

Store og alvorlige beslutninger her i landet tages kun på baggrund af en grundig parlamentarisk debat. Tænk bare på beslutningen i 2003 om for første gang i generationer at lade Danmark være part i en angrebskrig – den slap først igennem folketinget, da der var et tordnende flertal på 61 ud af folketingets 179 medlemmer, der havde tid til at stemme for. En nærmere analyse af beslutningsprocessen i denne forbindelse kan kun resultere i en betegnelse som "demokratisk vakuum" – og et vakuum er selvfølgelig ikke så godt. Men det ER dog et demokratisk vakuum. Og man må huske på, at det ER undtagelsen, der bekræfter reglen.

Og reglen bli'r vel ikke dårligere af, at der er mange undtagelser?

Lad os komme med et friskt eksempel: Landets statsminister har i forbindelse med vort lands krigsførelse gennem 3 år nægtet at svare på foreløbigt mere end 700 dybt relevante henvendelser fra Cavlingpris-modtageren Bo Elkjær. Selv ombudsmandens opfordringer ignoreres.

Læg mærke til ordet – ignoreres - for her er vi kommet til en ny udvikling af vort demokrati, hvor magthaverne i højere og højere grad vælger at marginalisere almindelige menneskers protester – "det er kunstmalerne og kommunister hele banden" – småbørnsforældre er "socialistiske ballademagere" – og forsøg på at debattere væsentlige emner vælger man at ignorere. Uenighed har vi altid haft – men dette totalt at ignorere modstand – det er innovativt. Og dem, der har valgt denne indfaldsvinkel – at ignorere – må vi vel så ha' lov til at kalde ignoranter?

De samme mennesker har i øvrigt lige taget initiativ til, at der udarbejdes en demokrati-kanon. Vel primært ud fra historisk interesse?

Men den almindelige antagelse og fortolkning af situationen er dog, at der stadig ER demokrati her i landet. Vi har for eksempel lige fået et nyt parti – og der er ikke tvivl om, at det består af udmærkede og rettænkende mennesker. Folk er simpelthen strømmet til Ny Alliance – underskrifterne vælter ind. Der er hen ved 10.000 medlemmer – selv når Anders And og Adolf Hitler er regnet fra – og stemmetallet beregnes at resultere i et sted mellem 15 og 20 folketingsmandater.

Nu mangler partiet bare en politik.

Selv et politisk parti må jo ha' noget at samles om. Et politisk parti uden politik er jo unægtelig lidt som en bilist uden bil. Eller en cyklist:

- Åh, jeg har været ude på en vidunderlig cykeltur!

- Nææ, hvad er det for en cykel, du har?

- Jeg har ikke nogen cykel.

En kuglestøder uden kugle vil også kunne lave et helt anderledes let og frigjort tilløb. Måske er der fremtid og udsyn i tankegangen?

Det viser, hvor stor en rummelighed, der er i dansk politik: der er plads til alt! Selv det, der ikke er der.

Fordi flæsket, de fleste af os sidder på, i de senere år er blevet federe og rigeligere, er det, som om opmærksomheden og lydhørheden er blevet mindre over for dem, der ikke fik plads på nakkekammen, men gled ned og nu sidder direkte på den rå bradepande.

Kan vi kigge os omkring – herunder også i spejle – og få øje på en lidt for rigelig intellektuel dovenskab og en lidt for omfattende politisk apati?

Hvis vi kan det - så er det godt, at vi har Lene Andersen, Jesper Knallhatt og alle deres venner. For de vil ikke finde sig i, at vi betragter demokratiet som en ubetinget og indiskutabel ret.

Demokratiet er en forpligtelse!

Hvis vi stadig vil insistere på at være med til at træffe afgørelser, så har vi en forbandet pligt til at gøre vort yderste for at sikre os, at vi er kompetente til at være med. Guderne skal vide, at det er svært i dagens mediebillede – der primært præges af leflen for referencerammer, der i svundne tider kun blev dækket af ugebladene og trikotagesiderne i Daells Varehus katalog. Selv Danmarks Radio – der burde være bannerføreren for den nationale sammenhængskraft er blevet et offer for en ophobning af akkumuleret inkompetence i topledelsen. Så også her svinder håbet.

Næ, hvis vi vil se håb – så ser vi på dig! Når din litterære produktion er så imponerende, skyldes det ikke kun dens omfang, men også det faktum, at du sandsynligvis kun står ved begyndelsen.

Lene! Du sigter bredt – og rammer præcist! Du lever dine tanker! Du lader ikke din kritik og dine argumenter stivne i surhed – du er med til at le af urimelighederne og kalde dem ved deres rette navn: tosserier. Du står for en opkvalificering af demokratiet – Ebbe Kløvedal Reich ville nikke tilfreds og hviske ud af den ene mundvig til mig: "Så stands dog kværnen, menneske – og stik hende den stafet!!

Med mange kærlige hilsener fra Flemming – og på vegne af hele komiteen – vil jeg sige ét af de smukkeste ord, der findes: Værsgo!

Lene Andersens tale i forbindelse med overrækkelsen af Ebbe Kløvedal Reichs Demokratistafet Grundlovsdag 2007.

Først vil jeg gerne give udtryk for, hvor utroligt glad og stolt jeg er over at modtage denne pris. Når man har siddet i 10 år og arbejdet på en ting, er det vildt fantastisk, at der er nogen, der får øje på det, man har lavet! :-)

Så tusind tak!

Men jeg vil gerne kigge på det hele i et lidt større perspektiv - så nu vil jeg tage jer alle sammen med ud på en rejse...

Vi skal rundt regnet 13 milliarder år tilbage i tiden til Big Bang. Den gang var universet ikke andet end energi, og der er ikke rigtigt nogen, der ved præcis, hvad der egentlig skete.

Men hvis vi spoler frem til for 4,5 milliarder år siden, så kunne man se vores egen klode i rummet.

Man kunne svæve i det store, tomme univers, og se ned på vores planet, da den kun var en rå klippe.

Og hvis man var på en rejse i tid og rum, så kunne man man også kunne zoome ind og se det gulte landskab bestående af lava, sten og kemiske grundstoffer.

Man kunne spole tiden frem og se kemien i arbejde, se de første molekyler sætte sig sammen, se dem danne syrer og baser, se baserne tymin, adenin, guanin og cytosin koble sig sammen langs et sukkermolekyle, se verdens første DNA.

Man kunne se dette DNA kopiere sig selv allerførste gang. Man kunne se det første kopierede dna, som dannede en membran omkring sig selv. Man kunne se denne ene allerførste celle dele sig i to. Man kunne se de to dele sig i fire, de fire i otte, de otte i seksten, de seksten... de 32... og så videre.

Man kunne kigge på disse første encellede organismer i en hel milliard år – en hel milliard år – mens de gradvist blev mere komplekse og udviklede indre organeller: kerne, parvise kromosomer, mitokondrier, kloroplaster og andet.

For 1 milliard år siden kunne man se verdens første flercellede organisme. Og senere dens mangfoldige afkom.

Man kunne se verdens første hvirveldyr, verdens første fisk, verdens første krybdyr, verdens første dinosaurer og verdens første pattedyr. Og man kunne se meteoren for 65 millioner år siden, som udslettede alverdens dinosaurer én gang for alle.

Man kunne se pattedyrene vokse, man kunne se de første primater, de første menneskeaber, de første af vore forfædre, som gik oprejst, australopithecus, homo habilis, homo erectus, verdens første stenøkse og menneskehedens allerførste lejrbaal.

Man kunne høre verdens første sprog. Man kunne se den første neanderthaler og det første moderne menneske.

Man kunne se grupper af vores forfædre forlade Afrika for 80.000 år siden. I små flokke kunne man se dem vandre ind på den arabiske halvø, slå sig ned, bryde op, slå sig ned, bryde op, og så videre... østover, hele vejen ind gennem Indien, over til Østasien, ned mod syd kunne man se dem vandre, og fra ø til ø kunne man se dem sejle over til Australien, Polynesien og Hawaii. Andre kunne man se vandre op langs Asiens østkyst, hele vejen over Beringstrædet og ind på det amerikanske kontinent. Ned til bunden af Sydamerika.

Man kunne se istiden, og man kunne se de første sydeuropæere dræbe den sidste neanderthaler.

Man kunne se istiden smelte bort og Nordeuropa komme til syne. Man kunne se de tidligste sydeuropæere vandre mod Nord, og i man kunne se eskimoer fra Canada indtage Grønland.

Man kunne iagttage menneskemængden vokse og folkestammerne flytte rundt, og man kunne se de første etniske udrensninger.

Man kunne tage til Mellemøsten og se det første landbrug, den første keramik, de første byer, de første håndværk, den første billedskrift, det første slaveri, det første retssamfund, det første udbrud af kopper og masseepidemier og de første imperier.

Man kunne taget til Grækenland og se de første filosoffer, det første demokrati, den første videnskab, den første underholdningsindustri.

Man kunne se Erik den Røde sejle fra Norge til Grønland og møde de slægtninge, han havde været skilt fra i 80.000 år.

Man kunne se handlen blomstre i Italien i 1200-tallet, man kunne se det første bankvæsen, det første bogholderi, den første trykpresse, den første humanisme – Renæssancen.

Man kunne se oplysningstiden, slavetransporterne over Atlanten, revolutionerne, slavehandlen, menneskerettighederne, demokratiet, folkeoplysningen, dannelsen, borgerrettighederne, religionsfriheden, ytringsfriheden, det frie ord, det frie individ, og slaveriets afskaffelse. – Officielt, i hvert fald.

Man kunne se folkemordet på armenierne, skuddet i Sarajevo, skyttegravene ned gennem Europa, den russiske revolution, Versailles-traktaten og Folkeforbundet.

Man kunne se Nürnberg-lovene og invasionen af Polen – man kunne se Auschwitz, Gulag, Hiroshima, New York 1945, FN.

Man kunne se verdens første krigsforbryderdomstol, globale menneskerettigheder, kul- og stålunionen, Muren, Murens fald, 11. September og Abu Ghraib.

Og når man havde set alt det, kunne man tænke sig om og tage sig sammen.

For vi er i bund og grund universet, der er blevet bevidst om sig selv. Vi er stjernestøv med evne til at tænke og til at handle.

Man kunne have en vision om demokrati og velstand for 6 milliarder mennesker, baseret på ligeværd og individets suverænitet.

Man kunne insistere på humanisme og menneskerettigheder.

Man kunne arbejde for et internationalt retssamfund, hvor ingen er skyldig, til det modsatte er bevist, hvor alle er lige for loven, og hvor alle har ret til liv, frihed og ejendom.

Man kunne gøre os til verdensborgere fra fødslen med de rettigheder og pligter, som et medborgerskab indebærer.

Man kunne skabe globale oplysningsforbund og en global højskolebevægelse, som lod folk mødes på tværs af landegrænser, kultur og religion.

Man kunne deltage i en global debat.

Man kunne vælge at gøre det hårde arbejde, som kræves, for at udrydde sult, analfabetisme, korruption, malaria og AIDS.

Man kunne insistere på et internationalt samarbejde, hvor det ikke er militær magt, som bestemmer forholdet mellem stater.

Man kunne nedbryde toldmure og indføre et reelt verdensmarked.

Man kunne have globale fagbevægelser.

Man kunne flytte skatten væk fra arbejde og over på brug af naturressourcer.

Man kunne forestille sig en personlig selvforståelse, som var både lokal, national, kontinental og global. En identitet i flere niveauer, med både dybe rødder og brede grene, som rækker ud mod verden.

Man kunne arbejde for, at forskellighed blev en dyd i sig selv. Så kunne vi være forskellige sammen.

Man kunne forestille sig en regering, som havde visioner på verdens vegne og insisterede på at sætte et globalt fingeraftryk, som ville gavne både os selv og kommende generationer.

Man kunne forestille sig en befolkning, som valgte en sådan regering.

Man kunne ville menneskeheden.

Den i dag, og den i morgen.

[Oplysningsforbundet DEO](#) | Demokrati i Europa | Nordkystvejen 2F | 8961 Allingåbro | tlf. 70 26 36 66
| **info@deo.dk**